

Andrzej Gołembnik, Maciej Trzeciecki

Białka, st. 20, gm. Szczawin
Kościelny, woj. płockie, AZP
54-52/101

Informator Archeologiczny : badania 31, 106

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WCZESNA EPOKA ŻELAZA

BIAŁKA, st. 20, gm. Szczawin Kościelny, woj. płockie, AZP 54-52/101

- osada kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 21 kwietnia do 12 czerwca przez mgr. mgr. Andrzeja Gołembnika i Macieja Trzecieckiego (Zespół Archeologiczno-Konserwatorski). Finansowała Dyrekcja Inwestycji w Kutnie oraz PSOZ. Przebadano powierzchnię 475 m².

Stanowisko odkryte w trakcie badań powierzchniowych AZP w roku 1996 i potwierdzone w czasie penetracji trasy gazociągu Gostynin - Gąbin - Pacyna. Położone jest na południowo-zachodnim (lewym) brzegu niewielkiego ciek - bezimiennego dopływu rzeki Przysowy. Zajmuje ono obszar o powierzchni ok. 50 arów na terasie zalewowej i nadzalewowej doliny w/w ciek. Ogółem przebadano 19 odcinków o wymiarach 5 x 5 m każdy. Wyróżniono 22 warstwy, wyeksplorowano 7 obiektów osadniczych, z których 6 wiązać można z osadą kultury pomorskiej. Pozyskano znaczną ilość materiału zabytkowego: 10 283 fragmentów ceramiki, z czego 10 271 sklasyfikowano jako fragmenty naczyń kultury pomorskiej, 8 kultury trzcinieckiej, 4 kultury przeworskiej; ponadto pozyskano 160 grudek polepy, 10 krzemieni, 3 kamienne rozcieracze i 1 przęślik gliniany. Wyróżniono osiem faz użytkowania przebadanego stanowiska. Przeprowadzono analizę technologiczno-typologiczną ceramiki kultury pomorskiej, określono poziom zaawansowania warsztatu garncarskiego oraz zdefiniowano zestaw naczyń używanych przez mieszkańców osady, zarówno pod względem formy jak i funkcji.

Materiały znajdują się w Muzeum w Łęczycy.

Badania zakończono.

BOROWSKI LAS, st. 3, gm. Sorkwity, woj. olsztyńskie

- domniemany kurhan z wczesnej epoki żelaza - wynik negatywny

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 7 do 18 lipca przez dr. Mirosława J. Hofmana (Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie). Finansowane przez Akademickie Centrum Współpracy Polsko-Niemieckiej w Warszawie oraz Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Przebadano powierzchnię 44,5 m².

Prace poprzedziło wykonanie planu warstwicowego w skali 1:200. Obiekt rysował się w terenie jako lekko owalne w planie (średnica wschód-zachód: 8 m, północ-południe: 7 m) wyniesienie o maksymalnej wysokości 0,8 m, w którego centralnej części znajdował się wkop o głębokości dochodzącej do 0,9 m. Eksploracją objęto dwie ćwiartki oraz część przestrzeni „przykurhanowej”. Do badań wytypowano północno-zachodnią część obiektu (oznaczoną jako ćw. A lub wykop I) oraz część południowo-wschodnią, którą sygnowano jako ćw. D, względnie wykop II. W ramach rozpoznania przestrzeni „przykurhanowej” rozpoznano teren przylegający do północno-wschodniej części obiektu, gdzie stwierdzono wyraźną koncentrację kamieni. W miejscu tym założono wykop III (5 x 3,5 m), wydłużony po linii wschód-zachód.

Ustalono ponad wszelką wątpliwość, że badany obiekt nie jest kurhanem, a także nie ma metryki pradziejowej. Uchwycone podczas sondowania szpilą kamienie występują prawie wyłącznie w warstwie leśnej próchnicy lub we wkopie, natomiast wypukła forma obiektu jest głównie wynikiem wybrania ziemi z centralnej części „kurhanu”, którą złożono w bezpośrednim sąsiedztwie wkopu. Również koncentracja kamieni w wykopie III (a więc już poza obiektem) wstąpiła wyłącznie w warstwie humusu. Zabytki ruchome, które odkryto wyłącznie we wkopie oraz w warstwie próchnicy (m.in. fragmenty szklanych butelek do esencji octowej, naczynia porcelanowe, płyt posadzkowych z piaskowca, cegieł, naczyń glinianego oraz dachówek) pozwalają datować obiekt na pierwsze dekady XX wieku oraz traktować go jako miejsce odpadkowe związane z wybudowanymi w 1926 r. w pobliżu budynkiem mieszkalnym i gospodarczym.

Badania nie będą kontynuowane, obiekt zrekonstruowano.